

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2024-1102

28.11.2024

Tryg Forsikring NUF

Rettshjelp

Tvist med eget foretak om avkortning av erstatning etter brann – utleievirksomhet – sammenheng med sikredes erverv?

Sikredes hus brant i juli 2023. Sikrede hadde tegnet en bygningsforsikring på huset som privatperson, men på skadetidspunktet var huset utleid i sin helhet via et firma. Sikredes leieinntekter utgjorde kr 31 500 pr. måned. Foretaket bekreftet dekning for brannskaden, men besluttet å avkorte erstatningen med 49 % med begrunnelse i at sikrede hadde unnlatt å opplyse foretaket om utleieforholdet. Det var ikke tegnet egen utleieforsikring på huset. Sikrede bestred at det var grunnlag for avkortning og sendte en anmodning om rettshjelpdekning til foretaket i anledning tvisten. Foretaket avslo rettshjelpdekning med begrunnelse i at tvisten hadde sammenheng med sikredes erverv. Foretaket viste til at sikrede drev med kjøp, salg og utleie av fast eiendom i et større omfang, og at dette ga hans virksomhet et profesjonelt preg. Sikrede anførte at unntaket for "tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv" ikke kunne komme til anvendelse i dette tilfellet. Han viste til at tvisten gjaldt hans privateide hus og at han hadde tegnet bygningsforsikring på huset som privatperson. Han anførte også at spørsmålet som tvisten handlet om, var hvorvidt det forelå grunnlag for å avkorte erstatningen. Nemnda kom til at tvisten var dekningsmessig, og viste blant annet til at sikredes øvrige virksomhet, ikke var tilstrekkelig til å si at en tvist om rett til brannskadeerstatning for en privateid bolig, men utleid, hadde sammenheng med sikredes erverv.

Saksfremstilling

Saken gjelder krav om erstatning under rettshjelpdekningen og spørsmålet om tvisten faller inn under unntaket i vilkårene for tvist som har "sammenheng med sikredes yrke eller erverv".

Sikrede har rettshjelpdekning med bl.a. følgende vilkår:

5. TILFELLER SOM KAN GI RETT TIL ERSTATNING

Tvist

Forsikringen gjelder når sikrede er part i tvist.

(...)

Tvist oppstår når et krav er fremsatt og bestridt, helt eller delvis, muntlig eller skriftlig.

(...)

5.5. UNNTAK - FØLGENDE TVISTER ER IKKE OMFATTET AV RETTSHJELPSFORSIKRINGEN

(...)

Yrke eller erverv

Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv.

Sikredes hus brant den 6.7.23. Sikrede hadde tegnet bygningsforsikring på huset som privatperson. På skadetidspunktet var huset utleid i sin helhet via firma X, som fremleide huset i form av tre utleieleiligheter. Sikredes leieinntekter utgjorde kr 31 500 pr. måned.

Foretaket bekreftet dekning for brannskaden, men besluttet å avkorte erstatningen med 49 % med begrunnelse i at sikrede hadde unnlatt å opplyse foretaket om utleieforholdet. Det var ikke tegnet egen utleieforsikring på huset.

Sikrede bestred i e-post 21.12.23 at det var grunnlag for avkortning. Med dette oppsto det tvist mellom sikrede og foretaket.

Sikrede anmodet 5.1.24 om rettshjelpdekning. Dette ble avslått 31.1.24 med begrunnelse i at tvisten hadde sammenheng med sikredes erverv pga. utleieforholdet.

Sikrede påklaget avslaget 21.3.24 og anførte at tvisten gjaldt om det var grunnlag for avkortning. Foretaket opprettholdt sin vurdering den 3.4.24. Saken ble klaget inn for Finansklagenemnda den 14.5.24.

Sikrede krever dekning under rettshjelpforsikringen og bestrider at unntaket for "tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv" kommer til anvendelse. Tvisten gjelder sikredes privateide hus, og han har tegnet bygningsforsikring på huset som privatperson. Spørsmålet som tvisten handler om, er hvorvidt det foreligger grunnlag for å avkorte sikredes erstatning. Dette er m.a.o. en forsikringsrettslig tvist om størrelsen på erstatningsutbetalingen. Sikrede kan ikke se at en objektiv fortolkning av ordlyden i forsikringsavtalen tilsier at en slik tvist med eget foretak faller inn under unntaket for tvist som har sammenheng med yrke eller erverv. Dersom foretaket hadde ment å unnta denne typen forsikringstvister med egen kunde fra rettshjelpdekningen, så skulle det vært inntatt et eget unntak for dette i vilkårene.

Forsikringsforetaket avviser ansvar under rettshjelpforsikringen. Den aktuelle tvisten gjelder avkortning av erstatning etter skade på et forsikret hus. Avkortningen ble gjort som følge av at det ikke var gitt opplysninger til foretaket om at eiendommen var utleid til et firma som fremleide huset som tre utleieleiligheter. Leieinntektene utgjorde kr 31 500 pr. måned. Ifølge opplysninger på nettsiden proff.no, driver sikrede med kjøp, salg og utleie av fast eiendom i et større omfang. Sikredes øvrige virksomhet er relevant for helhetsvurderingen, jfr. FinKN **2014-104**. Det har ikke betydning at det aktuelle huset ble utleid av sikrede som privatperson. Leieinntektenes størrelse og omfanget av sikredes virksomhet gir utleievirksomheten et profesjonelt preg. Tvisten faller derfor inn under unntaket for "Tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv".

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om sikrede har krav på rettshjelpdekning.

Sikredes rettshjelpforsikring har unntak for tvist som har sammenheng med sikredes yrke eller erverv. Erverv betyr virksomhet for å tjene penger. Formålet med begrensningen er å avgrense mot virksomhet som drives på profesjonell basis. I retts- og nemndspraksis har man lagt til grunn at virksomheten må ha et visst profesjonelt preg, og at den økonomiske avkastningen må ha en viss størrelse jfr. RG 2000 s. 1545 og FinKN 2019-954, 2020-742 og 2024-393.

Avgjørende blir da en skjønnsmessig vurdering av virksomhetens omfang, den økonomiske avkastningen, den skattemessige behandlingen av inntekten, sikredes aktivitet, om virksomheten krever særlig kunnskap eller erfaring etc., jf. bl.a. RG 2000 s. 1545. I denne saken kom retten til at sikredes virksomhet ikke hadde tilstrekkelig profesjonelt preg til å kunne karakteriseres som "erverv" i relasjon til rettshjelpforsikringen selv om inntektene var betydelige. Retten la vekt på at inntektene skattemessig ikke ble betraktet som inntekt i næring, at sikredes arbeidsinnsats var

ytet i hans fritid, og at arbeidsinnsatsen ikke var resultat av spesielle kunnskaper eller forutsetninger.

I nærværende sak dreier det seg om månedlige inntekter på kr 31 500 pr. måned. Sikrede leiet imidlertid ut boligen som privatperson, og nemnda legger da til grunn at beløpet ikke beskattes som næringsinntekt. Det er ikke krav om særlig kunnskap eller erfaring for å leie ut bolig. Foretakets anførsel om avkortning gjelder også at det dreide seg om utleie, ikke at det dreide seg om næringsvirksomhet. Foretaket viser til at sikrede er registrert med diverse roller på proff.no, men forholdet mellom disse rollene og sikredes øvrige inntekter eller hans fritid er ikke nærmere belyst. Nemnda kan derfor ikke se at disse rollene er tilstrekkelig til å si at en tvist om rett til brannskadeerstatning for en bolig som er eiet privat, men leiet ut, har sammenheng med sikredes erverv, jf. for så vidt også FinKN 2010-323.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Lars Barnholdt (bransjerepresentant og Fanny Helle (forbrukerrepresentant).